

คำถามที่พบบ่อย (FAQ) ของมาตรฐานการสอบบัญชี สำหรับการตรวจสอบงบการเงินของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย (TSA for LCE)

ตามที่สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกประกาศ มาตรฐานการสอบบัญชีสำหรับการตรวจสอบงบการเงินของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย (TSA for LCE) เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2568

เพื่อผู้สอบบัญชีและผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบสามารถพิจารณาและนำมาตรฐานไปปฏิบัติในทิศทางเดียวกันได้อย่างถูกต้อง คณะอนุกรรมการมาตรฐานการสอบบัญชีและวิธีการตรวจสอบ ภายใต้คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการสอบบัญชีของสภาวิชาชีพบัญชี จึงได้จัดทำคำถามที่พบบ่อย ๆ โดยได้รวมตัวอย่างลักษณะเชิงคุณภาพของกิจการเพิ่มเติมที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับการใช้ TSA for LCE ซึ่งผู้สอบบัญชีต้องประเมินความซับซ้อนของกิจการก่อนและในระหว่างการตรวจสอบ

คำถาม-คำตอบด้านมาตรฐานการสอบบัญชีดังต่อไปนี้ เป็นการตอบคำถามตามหลักการของ TSA for LCE ที่มีผลบังคับใช้ ณ ขณะนั้น หากปรากฏว่าข้อเท็จจริงเพิ่มเติมหรือ TSA for LCE มีการเปลี่ยนแปลงไปภายหลัง คำตอบที่แนะนำนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏอยู่ ทั้งนี้ ขอเน้นย้ำว่าคำถาม-คำตอบนี้ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของ TSA for LCE และไม่สามารถนำมาใช้แทนที่ TSA for LCE ได้ แต่จัดทำขึ้นเพื่อให้แนวทางในการนำมาตรฐานไปใช้ในทางปฏิบัติในบางสถานการณ์เท่านั้น และไม่ได้จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์อื่นหรือใช้อ้างอิงไปยังคำถามอื่นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นอื่น

สภาวิชาชีพบัญชีขอสงวนสิทธิ์เว้นความรับผิดชอบหรือความรับผิดชอบใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมอันเป็นผลมาจากการใช้และการนำคำถาม-คำตอบด้านมาตรฐานการสอบบัญชีด้านล่างทั้งหมดนี้ที่สภาวิชาชีพบัญชีเผยแพร่ไปปฏิบัติ

คำถามที่พบบ่อย (FAQ) ของมาตรฐานการสอบบัญชี
สำหรับการตรวจสอบงบการเงินของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย (TSA for LCE)
สารบัญ

	หน้าที่
Q1. การจะนำ TSA FOR LCE มาใช้ ผู้สอบบัญชีควรเริ่มพิจารณาจากขั้นตอนใด	4
Q2. ลักษณะของกิจการแบบใดที่สามารถใช้มาตรฐาน TSA FOR LCE ได้	4
Q3. เมื่อกิจการที่ตรวจสอบเข้าลักษณะใดลักษณะหนึ่งในรายการลักษณะเชิงคุณภาพของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อยที่ปรากฏในข้อ ก.3 ของ TSA FOR LCE ก็สามารถใช้ TSA FOR LCE ได้เลย ใช่หรือไม่	4
Q4. มีตัวอย่างเพิ่มเติมสำหรับรายการลักษณะเชิงคุณภาพของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อยที่ปรากฏในข้อ ก.3 ของ TSA FOR LCE หรือไม่	5
Q5. ผู้สอบบัญชีต้องบันทึกการพิจารณาใช้ TSA FOR LCE หรือไม่ อย่างไร	5
Q6. ถ้ากิจการใช้มาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS FOR NPAES) ในการจัดทำงบการเงิน ผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบตาม TSA FOR LCE ได้เลยหรือไม่	5
Q7. ถ้าระบบบัญชีของกิจการมีการใช้ระบบซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการวางแผนทรัพยากรขององค์กร (ENTERPRISE RESOURCE PLANNING: ERP) เช่น SAP หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอื่น ๆ จะถือว่าสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีสารสนเทศของกิจการมีความซับซ้อน หรือไม่ และผู้สอบบัญชีสามารถใช้ TSA FOR LCE ในการตรวจสอบกิจการดังกล่าว ได้หรือไม่	5
Q8. กรณีกิจการมีการใช้เทคโนโลยี APPLICATION PROGRAMMING INTERFACE (API) ซึ่งช่วยให้ซอฟต์แวร์จากสองส่วนเชื่อมต่อเข้าด้วยกันและส่งผ่านข้อมูลระหว่างกันได้ รวมถึง มีการใช้ระบบ AUTOMATION ต่างๆ ผู้สอบบัญชีสามารถใช้ TSA FOR LCE ในการตรวจสอบกิจการดังกล่าว ได้หรือไม่	6
Q9. บริษัทย่อยของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ สามารถใช้ TSA FOR LCE ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้หรือไม่	6
Q10. การใช้ TSA FOR LCE ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ตัวเลข เช่น รายได้หรือสินทรัพย์ หรือไม่?	6
Q11. TSA FOR LCE เป็น “ทางเลือก” หรือ “บังคับใช้”	7

- Q12. กิจกรรมที่อยู่ระหว่างเตรียมเสนอขายหุ้นต่อประชาชนทั่วไปเป็นครั้งแรก (IPO) สามารถใช้ TSA FOR LCE ได้หรือไม่? 7
- Q13. ถ้ากิจกรรมจัดการทางการเงินรวม สามารถใช้ TSA FOR LCE ได้หรือไม่? 7
- Q14. หากมีบริษัทในกลุ่มกิจการจำนวน 4 แห่ง โดยผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มเข้าตรวจสอบงบการเงินฉบับเต็มของกิจการภายในกลุ่ม 1 บริษัท จะใช้ TSA FOR LCE สำหรับการตรวจสอบกลุ่มกิจการนั้นได้หรือไม่ 8
- Q15. หากในช่วงรับงาน ผู้สอบบัญชีได้ประเมินว่ากิจการที่จะตรวจสอบนั้นเข้าลักษณะ LCE และได้วางแผนและเริ่มงานตรวจสอบตามมาตรฐาน TSA FOR LCE ไปแล้ว แต่กลับพบสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจนทำให้กิจการที่ตรวจสอบนั้นไม่เข้าเงื่อนไขการเป็น LCE ผู้สอบบัญชีจะต้องทำอย่างไร 9
- Q16. หากกิจการเคยใช้ TSA FOR LCE ในปีที่ 1 แต่ในปีถัดมาไม่เข้าเงื่อนไขที่จะใช้ TSA FOR LCE อีกต่อไป ผู้สอบบัญชีจะต้องดำเนินการอย่างไรเพิ่มเติม เช่น ต้องเปลี่ยนไปใช้มาตรฐานการสอบบัญชีชุดใหญ่ทันทีหรือไม่ และต้องย้อนกลับไปตรวจสอบย้อนกลับมาตามมาตรฐานการสอบบัญชีชุดใหญ่หรือไม่ 10

ภาคผนวก

11

Q1.	การจะนำ TSA for LCE มาใช้ ผู้สอบบัญชีควรเริ่มพิจารณาจากขั้นตอนใด
คำตอบ	หากมีการนำ TSA for LCE มาใช้ สำนักงานสอบบัญชีควรเริ่มจากการกำหนดแนวทางการพิจารณาว่ากิจการลูกค้ารายใดเข้าข่ายที่จะสามารถใช้ TSA for LCE ได้ และควรพิจารณาแนวปฏิบัติของสำนักงานเพื่อให้สอดคล้องกับ TSA for LCE และเพื่อให้ผู้สอบบัญชีในสำนักงานเดียวกันสามารถปฏิบัติงานภายใต้มาตรฐานเดียวกันอย่างเหมาะสมเพียงพอ นอกจากนี้ การที่ผู้สอบบัญชีมีเจตนาที่จะนำ TSA for LCE มาใช้ ผู้สอบบัญชีควรทำการพิจารณาตั้งแต่ขั้นตอนการตอบรับงานและประเมินระหว่างการตรวจสอบว่า TSA for LCE จะมีความเหมาะสมในการตรวจสอบกิจการนั้นอยู่หรือไม่
Q2.	ลักษณะของกิจการแบบใดที่สามารถใช้มาตรฐาน TSA for LCE ได้
คำตอบ	กิจการที่สามารถใช้ TSA for LCE ได้ต้อง - มีลักษณะเชิงคุณภาพที่มีความซับซ้อนน้อย โดยพิจารณาจากหลาย ๆ ลักษณะตามที่กล่าวไว้ใน TSA for LCE เช่น กิจการผลิตสินค้าเพียงไม่กี่ประเภท (เช่น 2 ประเภท) มีกิจกรรมทางธุรกิจเพียงไม่กี่สายธุรกิจ ขายสินค้าให้ลูกค้ารายใหญ่เพียงไม่กี่ราย มีสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และโครงสร้างองค์กรตรงไปตรงมา จำนวนผู้บริหารไม่มาก (เช่น 5 คนหรือน้อยกว่า) และ - ไม่ใช่กิจการที่ระบุว่า “ห้ามใช้มาตรฐานฉบับนี้” ตามที่มาตรฐานและกฎหมายกำหนด เช่น เป็นกิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กิจการการรับเงินฝากจากสาธารณะ กิจการที่ให้บริการด้านการประกันภัยแก่สาธารณะ และกิจการที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนด เป็นต้น
Q3.	เมื่อกิจการที่ตรวจสอบเข้าลักษณะใดลักษณะหนึ่งในรายการลักษณะเชิงคุณภาพของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อยที่ปรากฏในข้อ ก.3 ของ TSA for LCE ก็สามารถใช้ TSA for LCE ได้เลยใช่หรือไม่
คำตอบ	ไม่จำเป็นเสมอไป รายการลักษณะเชิงคุณภาพของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อยในข้อ ก.3 ของ TSA for LCE นั้น เป็นเพียงตัวอย่างของกิจการที่อาจพิจารณาได้ว่าเป็นกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย อย่างไรก็ตาม ผู้สอบบัญชีควรพิจารณาถึงลักษณะเชิงคุณภาพในภาพรวมทั้งพิจารณาถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อให้ได้ข้อสรุปว่า กิจการที่ตรวจสอบเป็นกิจการที่มีความซับซ้อนน้อยซึ่งเหมาะสมที่จะใช้ TSA for LCE หรือไม่

Q4.	มีตัวอย่างเพิ่มเติมสำหรับรายการลักษณะเชิงคุณภาพของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อยที่ปรากฏในข้อ ก.3 ของ TSA for LCE หรือไม่
คำตอบ	มี ดูภาคผนวก ซึ่งตารางในภาคผนวกได้อธิบายลักษณะดังกล่าวและยกตัวอย่างเพิ่มเติมที่อาจนำมาพิจารณาได้
Q5.	ผู้สอบบัญชีต้องบันทึกการพิจารณาใช้ TSA for LCE หรือไม่ อย่างไร
คำตอบ	หากผู้สอบบัญชีพิจารณาแล้วว่าจะใช้ TSA for LCE ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ ผู้สอบบัญชีต้องบันทึกเกณฑ์สำหรับการตัดสินใจในการเลือกใช้ TSA for LCE ไว้ในกระดาษาทำการของผู้สอบบัญชีเพื่อเป็นเอกสารหลักฐานตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐาน บทที่ 4 การตอบรับงานหรือการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้างานสอบบัญชีและการสอบบัญชีครั้งแรก ข้อ 4.7.2 “ผู้สอบบัญชีต้องบันทึกเกณฑ์สำหรับการตัดสินใจในการใช้มาตรฐานการสอบบัญชีสำหรับกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย”
Q6.	ถ้ากิจการใช้มาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs) ในการจัดท่างบการเงิน ผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบตาม TSA for LCE ได้เลยหรือไม่
คำตอบ	ไม่เสมอไป การพิจารณาใช้ TSA for LCE ต้องพิจารณาลักษณะเชิงคุณภาพหลายๆ ข้อ ร่วมกันว่ามีความซับซ้อนของกิจการโดยรวมเป็นอย่างไร เช่น ขนาดขององค์กร รูปแบบและกิจกรรมทางธุรกิจ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่มีธุรกรรมข้ามชาติที่ซับซ้อน เป็นต้น ดังนั้นแม้กิจการจะใช้ TFRS for NPAEs แต่หากกิจการมีความซับซ้อนที่ทำให้โดยรวมแล้วไม่เข้าข่ายตามที่มาตรฐานกำหนด อาจจะไม่เข้าเกณฑ์การใช้ TSA for LCE ได้
Q7.	ถ้าระบบบัญชีของกิจการมีการใช้ระบบซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการวางแผนทรัพยากรขององค์กร (Enterprise Resource Planning: ERP) เช่น SAP หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอื่น ๆ จะถือว่าสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีสารสนเทศของกิจการมีความซับซ้อน หรือไม่ และผู้สอบบัญชีสามารถใช้ TSA for LCE ในการตรวจสอบกิจการดังกล่าว ได้หรือไม่
คำตอบ	ไม่เสมอไป ขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้งาน หากระบบบัญชีของกิจการหรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีจำนวนมากและมีการเชื่อมโยงกับหลายบริษัทในกลุ่มกิจการหรือหลายระบบ มีการควบคุมภายในซับซ้อน หรือผู้สอบบัญชีเข้าถึงข้อมูลได้ยาก อาจถือได้ว่า กิจการดังกล่าวมีความซับซ้อนในเชิงการตรวจสอบ ซึ่งอาจไม่เหมาะกับการใช้ TSA for LCE ในทางกลับกัน หากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีโครงสร้างเรียบง่าย ไม่ซับซ้อน ก็ยังสามารถพิจารณาใช้ TSA for LCE ได้ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอบบัญชี

Q8.	กรณีกิจการมีการใช้เทคโนโลยี Application Programming Interface (API) ซึ่งช่วยให้ซอฟต์แวร์จากสองส่วนเชื่อมต่อเข้าด้วยกันและส่งผ่านข้อมูลระหว่างกันได้ รวมถึงมีการใช้ระบบ Automation ต่าง ๆ ผู้สอบบัญชีสามารถใช้ TSA for LCE ในการตรวจสอบกิจการดังกล่าว ได้หรือไม่
คำตอบ	ไม่เสมอไป ขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้งาน หากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือซอฟต์แวร์มีการเชื่อมโยงกันหลายส่วนและหลายบริษัทในกลุ่มกิจการหรือหลายระบบ มีการควบคุมภายในซับซ้อน อาจถือได้ว่า กิจการดังกล่าวมีความซับซ้อนในเชิงการตรวจสอบ ซึ่งอาจไม่เหมาะกับการใช้ TSA for LCE
Q9.	บริษัทย่อยของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ สามารถใช้ TSA for LCE ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้หรือไม่
คำตอบ	หากพิจารณาในแง่ของการตรวจสอบเพียงบริษัทย่อยบริษัทเดียวเพื่อวัตถุประสงค์ในการนำเสนอต่อบุคคลภายนอกย่อมสามารถใช้ TSA for LCE ได้ (หากบริษัทย่อยดังกล่าวเข้าลักษณะของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อยอย่างครบถ้วน) อย่างไรก็ตาม หากมองในแง่ของการจัดทำงบการเงินรวมซึ่งบริษัทแม่เป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และจะต้องรวมข้อมูลทางการเงินของบริษัทลูกดังกล่าวอยู่ด้วย งบการเงินรวมของกลุ่มกิจการจะต้องถูกตรวจสอบตาม TSA 600 (ปรับปรุง) แต่ผู้สอบบัญชีของกลุ่มกิจการสามารถใช้ข้อมูลที่ตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มที่ตรวจตาม TSE for LCE นั้นได้ ตราบใดที่ผู้สอบบัญชีของกลุ่มกิจการพอใจว่างานดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะใช้สำหรับการตรวจสอบกลุ่มกิจการหรือมีการให้ผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มทำงานเพิ่มเติมโดยอาศัยข้อมูลที่ตรวจสอบแล้วตาม TSA for LCE เพื่อให้ผู้สอบบัญชีของกลุ่มกิจการใช้งาน ดังที่กล่าวไว้ใน TSA 600 (ปรับปรุง) ผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มที่เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบงบการเงินของกลุ่มกิจการถือเป็นสมาชิกของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบงบการเงินของกลุ่มกิจการและดังนั้นจึงจะต้องดำเนินการภายใต้การกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแลและการสอบทานงานของผู้สอบบัญชีของกลุ่มกิจการด้วย ผู้สอบบัญชีของกลุ่มกิจการเป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดในการพิจารณาว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับทั้งหมด ไม่ว่าจะได้รับจากกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบของตนเองหรือจากผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มนั้นเหมาะสมเพียงพอตาม TSA 600 (ปรับปรุง)
Q10.	การใช้ TSA for LCE ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ตัวเลข เช่น รายได้หรือสินทรัพย์ หรือไม่?
คำตอบ	ในการพิจารณาลักษณะของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย สำหรับการตัดสินใจว่า TSA for LCE เหมาะสมหรือไม่ในสถานการณ์นั้นๆ การพิจารณาลักษณะเชิงคุณภาพและเกณฑ์เชิงปริมาณเพียงข้อใดข้อหนึ่งอาจไม่เพียงพอ แต่ควรครอบคลุมครบถ้วนทุกกรณี รวมถึงตัวชี้วัดที่เป็นตัวเลขและอาจต้องพิจารณาเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย ดังนั้น จึงไม่ควรใช้เกณฑ์ตัวเลขเป็นตัวตัดสินเพียงอย่างเดียว เนื่องจากความซับซ้อนไม่ได้อยู่ที่ขนาดกิจการเพียงอย่างเดียว

	เพราะตัวเลขเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงตามระบบเศรษฐกิจ ผู้สอบบัญชีจะต้องพิจารณาทั้งประเภทของกิจการเฉพาะกลุ่มที่ถูกห้ามใช้ TSA for LCE และลักษณะเชิงคุณภาพของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย ได้แก่ ลักษณะธุรกิจ ธุรกิจ เทคโนโลยีสารสนเทศ และปัจจัยอื่น ดังนั้น ผู้สอบบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจกับผู้ประกอบวิชาชีพอย่างรอบด้าน ถ้านำ TSA for LCE มาใช้
Q11.	TSA for LCE เป็น “ทางเลือก” หรือ “บังคับใช้”
คำตอบ	การใช้ TSA for LCE เป็น “ทางเลือก” สำหรับผู้สอบบัญชี แต่ผู้สอบบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจกับผู้ประกอบวิชาชีพอย่างเหมาะสมและระมัดระวัง และต้องเลือกใช้โดยประเมินความเสี่ยงและความซับซ้อนอย่างรอบด้านแล้ว
Q12.	กิจการที่อยู่ระหว่างเตรียมเสนอขายหุ้นต่อประชาชนทั่วไปเป็นครั้งแรก (IPO) สามารถใช้ TSA for LCE ได้หรือไม่?
คำตอบ	TSA for LCE ต้องไม่นำมาใช้กับกิจการที่เป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องเป็นการเฉพาะ รวมถึงบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มักมีรายการที่อาศัยการใช้ดุลยพินิจจากผู้ประกอบวิชาชีพและการดำรงไว้ซึ่งการสังเกตและสงสัยของผู้ประกอบวิชาชีพ ทั้งนี้ กิจการที่อยู่ระหว่างเตรียมเสนอขายหุ้นต่อประชาชนทั่วไปเป็นครั้งแรกกำลังมีลักษณะของการมีส่วนได้เสียสาธารณะ ซึ่งอาจมีความซับซ้อนในการดำเนินงานจริงหรือความซับซ้อนจากปัจจัยภายนอกอื่นที่ทำให้ดูซับซ้อน ณ ระดับใดระดับหนึ่งและต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องเป็นการเฉพาะเกี่ยวกับบริษัทที่จะเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ดังนั้น จึงไม่แนะนำให้การตรวจสอบกิจการที่อยู่ระหว่างเตรียมเสนอขายหุ้นต่อประชาชนทั่วไปเป็นครั้งแรกใช้ TSA for LCE เนื่องจากอาจไม่ได้ครอบคลุมวิธีการตรวจสอบในส่วนที่มีความซับซ้อน ทั้งนี้ เพื่อรักษาความน่าเชื่อถือของการแสดงข้อมูลต่อสาธารณะ ทั้งนี้ ให้ผู้สอบบัญชีปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมายและข้อบังคับของหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องด้วย
Q13.	ถ้ากิจการจัดทำงบการเงินรวม สามารถใช้ TSA for LCE ได้หรือไม่?
คำตอบ	TSA for LCE สามารถนำมาใช้กับการตรวจสอบกลุ่มกิจการที่จัดทำงบการเงินรวมได้ หาก (1) กิจการในกลุ่มหรือหน่วยธุรกิจใด ๆ ของกลุ่มกิจการไม่ใช่กิจการที่ระบุว่าห้ามใช้ TSA for LCE ตามที่มาตรฐานและกฎหมายกำหนด เช่น เป็นกิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กิจการการรับเงินฝากจากสาธารณะ กิจการที่ให้บริการด้านการประกันภัยแก่สาธารณะ และกิจการที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนด เป็นต้น

	(2) ไม่มีการใช้ผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่ม (Component auditor) ในการตรวจสอบงบการเงินของกิจการภายในกลุ่มหรือหน่วยธุรกิจใด ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบการเงินของกลุ่มกิจการ ยกเว้นการมีส่วนร่วมของผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มนั้นจำกัดอยู่เพียงสถานการณ์ซึ่งผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มจำเป็นต้องเข้าร่วมตรวจสอบด้วยตนเองเพื่อปฏิบัติตามวิธีการตรวจสอบสำหรับการตรวจสอบกลุ่มกิจการเท่านั้น และ (3) ผู้สอบบัญชีพิจารณาลักษณะเชิงคุณภาพแล้วเห็นว่ากลุ่มกิจการมีความซับซ้อนน้อย เช่น กลุ่มกิจการมีกิจการหรือหน่วยธุรกิจจำนวนน้อย กิจการหรือหน่วยธุรกิจภายในกลุ่มกิจการดำเนินงานในประเทศที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน กลุ่มกิจการมีกระบวนการจัดการทางการเงินรวมที่ไม่ซับซ้อน และไม่มีปัจจัยเสี่ยงอื่น อย่างไรก็ดี TSA for LCE จะไม่สามารถนำมาใช้กับการตรวจสอบกลุ่มกิจการที่จัดทำงบการเงินรวมได้ หากไม่เข้าข่ายตาม (1) (2) และ (3) ตามที่กล่าวในย่อหน้าแรก ทั้งนี้ ตัวอย่างของลักษณะเชิงคุณภาพที่อาจพิจารณาได้ว่ากลุ่มกิจการมีความซับซ้อน ซึ่งไม่เหมาะที่จะใช้ TSA for LCE เช่น กลุ่มกิจการมีกิจการหรือหน่วยธุรกิจจำนวนมากและมีกฎหมายหรือข้อบังคับและแนวปฏิบัติทางธุรกิจภายในกลุ่มกิจการที่แตกต่างกันมาก มีรายการบัญชีหรือการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินที่ซับซ้อนและจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจที่มีนัยสำคัญของผู้บริหารในการนำข้อกำหนดของแม่บทการรายงานทางการเงินไปใช้ (เช่น มีค่าความนิยม หรือมีโครงสร้างความเป็นเจ้าของที่ซับซ้อน)
Q14.	หากมีบริษัทในกลุ่มกิจการจำนวน 4 แห่ง โดยผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มเข้าตรวจสอบงบการเงินฉบับเต็มของกิจการภายในกลุ่ม 1 บริษัท จะใช้ TSA for LCE สำหรับการตรวจสอบกลุ่มกิจการนั้นได้หรือไม่
คำตอบ	ไม่สามารถทำได้เนื่องจากการเข้าตรวจสอบงบการเงินฉบับเต็มของกิจการภายในกลุ่มโดยผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่ม (Component auditor) ถือว่าผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มมีส่วนร่วมในการตรวจสอบงบการเงินของกลุ่มกิจการ TSA for LCE ข้อ ก.1.(ง)(2) ระบุว่าห้ามใช้ TSA for LCE หากผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มมีส่วนร่วมในการตรวจสอบงบการเงินของกลุ่มกิจการ ยกเว้นการมีส่วนร่วมที่จำกัดเพียงสถานการณ์ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมด้วยตนเอง เช่น การเข้าร่วมตรวจนับสินค้าคงเหลือ หรือการตรวจสอบสภาพของทรัพย์สินหรือเอกสารหลักฐานฉบับจริง ทั้งนี้ ขอยกตัวอย่างเพิ่มเติมเมื่อพิจารณา TSA for LCE ข้อ ก.1.(ง)(2) ดังต่อไปนี้ ผู้สอบบัญชีของกลุ่มกิจการระบุว่า มี 2 กิจการภายในกลุ่มและมีกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มรับผิดชอบการตรวจสอบของแต่ละกิจการ โดยทั้งสองกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบอยู่ภายใต้การกำหนดแนวทางและการควบคุมดูแลของผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานของกลุ่มกิจการ (Group Engagement Partner) ท่านเดียวกัน หนึ่งในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานได้ปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบในฐานะผู้สอบบัญชีของกลุ่มกิจการ (Group Auditor)

	สำหรับการตรวจสอบกิจการภายในกลุ่ม ก. ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งจะตรวจสอบข้อมูลทางการเงินทั้งหมดของกิจการภายในกลุ่ม ข. ภายใต้การกำหนดแนวทางและการควบคุมดูแลและการสอบทานของผู้สอบบัญชีของกลุ่มกิจการ เนื่องจากการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบกิจการ ข. ไม่ได้จำกัดเฉพาะวิธีการตรวจสอบสำหรับสถานการณ์ซึ่งจำเป็นต้องเข้าร่วมตรวจสอบด้วยตนเอง จึงไม่สามารถใช้ TSA for LCE ในการตรวจสอบกลุ่มกิจการนี้ได้ • ผู้สอบบัญชีของกลุ่มกิจการระบุว่า มี 2 กิจการภายในกลุ่มและผู้สอบบัญชีของกลุ่มกิจการเป็นผู้ปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบทั้งหมดที่จำเป็นในการตรวจสอบทั้งสองกิจการภายในกลุ่มด้วยตนเอง กรณีนี้ ถือว่าไม่มีผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มเข้ามาเกี่ยวข้องในการตรวจสอบกลุ่มกิจการนี้ จึงสามารถใช้ TSA for LCE ในการดำเนินการตรวจสอบงบการเงินของกลุ่มกิจการนี้ได้ • ผู้สอบบัญชีของกลุ่มกิจการระบุว่า มีกิจการภายในกลุ่ม 5 กิจการและผู้สอบบัญชีของกลุ่มกิจการปฏิบัติตามวิธีการตรวจสอบทั้งหมดที่จำเป็นในการตรวจสอบแต่ละกิจการด้วยตนเอง อย่างไรก็ตาม ผู้สอบบัญชีของกลุ่มกิจการได้ให้ผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มเป็นผู้สังเกตการณ์การตรวจนับสินค้าคงเหลือใน 2 กิจการภายในกลุ่มนั้น เนื่องจากการมีส่วนร่วมของผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มจำกัดเฉพาะวิธีการตรวจสอบสำหรับกลุ่มกิจการในส่วนสถานการณ์ซึ่งจำเป็นต้องเข้าร่วมตรวจสอบด้วยตนเอง จึงสามารถใช้ TSA for LCE ในการตรวจสอบกลุ่มกิจการนี้ได้
Q15.	หากในช่วงรับงาน ผู้สอบบัญชีได้ประเมินว่ากิจการที่จะตรวจสอบนั้นเข้าลักษณะ LCE และได้วางแผนและเริ่มงานตรวจสอบตามมาตรฐาน TSA for LCE ไปแล้ว แต่กลับพบสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจนทำให้กิจการที่ตรวจสอบนั้นไม่เข้าเงื่อนไขการเป็น LCE ผู้สอบบัญชีจะต้องทำอย่างไร
คำตอบ	ผู้สอบบัญชีต้องเปลี่ยนไปใช้มาตรฐานการสอบบัญชีชุดใหญ่ทันที โดยต้องปฏิบัติงานอื่นๆ ที่จำเป็น เช่น • พูดคุยกับผู้บริหารและลงนามในข้อตกลงในการรับงานฉบับใหม่ • สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงนั้นและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง • ประเมินว่างานที่เพิ่งทำที่ผ่านมานั้นในช่วงวางแผนและงานอื่นๆ เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีชุดใหญ่หรือไม่ และออกแบบและปฏิบัติงานเพิ่มเติมเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีชุดใหญ่

Q16.	หากกิจการเคยใช้ TSA for LCE ในปีที่ 1 แต่ในปีถัดมาไม่เข้าเงื่อนไขที่จะใช้ TSA for LCE อีกต่อไป ผู้สอบบัญชีจะต้องดำเนินการอย่างไรเพิ่มเติม เช่น ต้องเปลี่ยนไปใช้มาตรฐานการสอบบัญชีชุดใหญ่ทันทีหรือไม่ และต้องย้อนกลับไปตรวจสอบย้อนกลับมาตามมาตรฐานการสอบบัญชีชุดใหญ่หรือไม่
คำตอบ	หากในปีที่ 1 กิจการเข้าเงื่อนไขการใช้ TSA for LCE อย่างถูกต้อง ก็ถือว่าการตรวจสอบในปีนั้นเป็นไปตามมาตรฐานแล้ว ดังนั้นเมื่อปีถัดมาไม่เข้าเงื่อนไข ก็ต้องเปลี่ยนไปใช้มาตรฐานการสอบบัญชีชุดใหญ่ในปีที่ 2 ซึ่งโดยทั่วไปแล้วไม่จำเป็นต้องย้อนกลับไปตรวจสอบย้อนกลับมาตามมาตรฐานชุดใหญ่เพิ่มเติม เนื่องจากคุณภาพของงบการเงินที่ผ่านการตรวจสอบตาม TSA for LCE และมาตรฐานการสอบบัญชีปกติมีคุณภาพเทียบเท่ากัน เพียงแต่ TSA for LCE ตัดข้อกำหนดที่ไม่จำเป็นสำหรับกิจการที่มีความซับซ้อนน้อยออก เพื่อให้มาตรฐานกระชับและใช้งานง่ายขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้สอบบัญชีในปีที่ 2 ควรพิจารณา TSA 510 และ TSA 710 ประกอบด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่มีการเปลี่ยนตัวผู้สอบบัญชีจากผู้สอบบัญชีคนเดิมในส่วนของรายงานของผู้สอบบัญชานั้น ไม่จำเป็นต้องพูดถึงเรื่องการเปลี่ยนมาตรฐานการสอบบัญชีดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ผู้สอบบัญชีอาจพิจารณารวมเรื่องดังกล่าวไว้ในวรรคอื่น หากเห็นว่าสมควร

ตารางด้านล่างนี้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อยตามที่กำหนดในข้อ ก.3. ของ TSA for LCE และยกตัวอย่างเพิ่มเติมที่อาจนำมาพิจารณาได้ โดยลักษณะที่ระบุด้วยเครื่องหมาย “” แสดงถึงลักษณะที่มักเหมาะสมกับ TSA for LCE และลักษณะที่ระบุด้วยเครื่องหมาย “” แสดงถึงลักษณะที่มักไม่เหมาะสมกับ TSA for LCE ลักษณะในตารางควรได้รับการพิจารณาตามที่อธิบายไว้ใน Q3. และการมีลักษณะ “ซับซ้อน” หนึ่งอย่างของกิจการใดกิจการหนึ่งไม่ได้หมายความว่าจะตัดสิทธิ์การใช้ TSA for LCE สำหรับกิจการนั้นไปโดยปริยาย

กิจกรรมทางธุรกิจ รูปแบบธุรกิจ และอุตสาหกรรม	
กิจกรรมทางธุรกิจของกิจการ รูปแบบธุรกิจ หรืออุตสาหกรรมที่กิจการดำเนินงานอยู่ ไม่ได้ก่อให้เกิดความเสี่ยงทางธุรกิจที่แพร่กระจายอย่างมีนัยสำคัญ ไม่มีกฎหมายหรือข้อบังคับเฉพาะใดๆ ที่ควบคุมกิจกรรมทางธุรกิจที่เพิ่มความซับซ้อนแก่กิจการ (เช่น ข้อกำหนดการกำกับดูแลเงินกองทุนและสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับสถาบันการเงิน) รายการของกิจการเกิดขึ้นจากสายธุรกิจเพียงไม่กี่สายหรือแหล่งรายได้เพียงไม่กี่ประเภท	
	กิจกรรมทางธุรกิจและรูปแบบธุรกิจอยู่ในระดับที่อยู่ตัวแล้วสำหรับอุตสาหกรรมนั้น และผลิตภัณฑ์และบริการไม่ได้ก่อให้เกิดความเสี่ยงที่แพร่กระจายอย่างมีนัยสำคัญเกี่ยวกับการล้าสมัยของเทคโนโลยี ความรับผิดชอบทางกฎหมาย หรือความเสี่ยงด้านชื่อเสียง
	การดำเนินงานไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลหรือการตรวจสอบอย่างเข้มข้นจากหน่วยงานกำกับดูแล
	ธุรกรรมมีลักษณะเรียบง่าย เกิดจากสายธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์ที่มีไม่มาก ซึ่งทำให้สามารถใช้การบันทึกบัญชีแบบง่ายและมีระบบควบคุมภายในไม่ซับซ้อน
	ผลิตภัณฑ์และบริการก่อให้เกิดความเสี่ยงที่แพร่กระจายอย่างมีนัยสำคัญเกี่ยวกับการล้าสมัยของเทคโนโลยี ความรับผิดชอบทางกฎหมาย หรือความเสี่ยงด้านชื่อเสียง
	การดำเนินงานที่อยู่ภายใต้ข้อข้อกำหนดของกฎหมายอย่างเข้มงวด (หมายเหตุ: กรณีหน่วยงานภาครัฐ ข้อกำหนดของกฎหมายไม่ได้เป็นข้อบ่งชี้ว่าหน่วยงานดังกล่าวต้องมีความซับซ้อนเสมอไป)
	กิจการอยู่ภายใต้การกำกับดูแลตามข้อกำหนดทางกฎหมาย ซึ่งรวมถึงการวัดผลการดำเนินงานและสถานะทางการเงินก็ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดทางกฎหมาย เช่น ข้อกำหนดทางด้านเสถียรภาพทางการเงิน หรือข้อกำหนดให้ดำรงอัตราส่วนตามข้อกำหนดทางกฎหมาย หรือข้อกำหนดในการเปิดเผยหรือจำกัดระดับความเสี่ยงที่กิจการสามารถรับได้

✗	ผลิตภัณฑ์หรือบริการ การดำเนินงาน หรือความสัมพันธ์ทางธุรกิจของกิจการทำให้เกิดความซับซ้อนในการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลที่ซับซ้อน ซึ่งรวมถึงธุรกรรมมีความซับซ้อนหรือมีรายการทางบัญชีที่มีการคำนวณที่ซับซ้อน โดยความซับซ้อนอาจเกิดขึ้นจากกรณีต่าง ๆ เช่น (ก) การประมวลผลรายการค้าต้องคำนึงถึงเงื่อนไขทางการค้าที่แตกต่างกันจำนวนมากระหว่างผู้จัดหาสินค้า ลูกค้า หรือผู้อื่น (ข) มีเงื่อนไขทางการค้าที่เกี่ยวข้องระหว่างกันจำนวนมาก หรือ (ค) กระบวนการประมวลผลข้อมูลมีหลายขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกัน และมีความยุ่งยากในการรวบรวม เข้าถึง ทำความเข้าใจ หรือประมวลผลข้อมูลต่าง ๆ
โครงสร้างและขนาดขององค์กร	
มีโครงสร้างองค์กรที่ค่อนข้างตรงไปตรงมา โดยมีจำนวนสายการรายงานหรือระดับการรายงานน้อย และมีจำนวนผู้บริหารหลักไม่มาก (เช่น 5 คนหรือน้อยกว่า)	
✓	มีระดับของผู้บริหารไม่กี่ระดับ โดยผู้บริหารแต่ละคนมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการควบคุมหลายด้าน ซึ่งรวมถึงการควบคุมหลายด้านดำเนินการโดยตัวผู้บริหารเอง
✓	ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการ (เช่น ไม่มีกรรมการอิสระหรือกรรมการภายนอกในคณะของผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล) หมายเหตุ: สำหรับองค์กรการกุศลหรือหน่วยงานภาครัฐ การมีกรรมการอิสระหรือกรรมการภายนอกเข้ามามีบทบาทด้านการกำกับดูแลไม่ได้หมายความว่าองค์กรนั้นจะมีความซับซ้อนเสมอไป
✗	โครงสร้างองค์กรมีหลายระดับและหลายสายการรายงาน เพื่อรองรับกิจกรรมทางธุรกิจที่หลากหลาย
✗	มีทีมผู้บริหารหลักจำนวนมาก โดยมีบุคคลหลายคนรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ ของกิจการ
✗	โครงสร้างองค์กรมีหน่วยงานหรือรูปแบบการจัดโครงสร้างที่ไม่ปกติ มีการจัดหาเงินที่ไม่แสดงในงบดุล (off-balance sheet) หรือมีการจัดหาเงินทุนในรูปแบบอื่นๆ ที่มีความซับซ้อน
โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	
โครงสร้างความเป็นเจ้าของของกิจการเป็นแบบตรงไปตรงมา และมีความโปร่งใสในการเป็นเจ้าของและการควบคุม ในแบบที่สามารถระบุบุคคลผู้เป็นเจ้าของและผู้ถือผลประโยชน์ทั้งหมดได้	
✓	เป็นกิจการที่เจ้าของบริหารเอง ซึ่งรวมถึงกิจการที่บริหารโดยเจ้าของคนเดียว หรือเจ้าของและผู้บริหารจำกัดอยู่เพียงไม่กี่คน
✗	โครงสร้างความเป็นเจ้าของมีความซับซ้อน (เช่น การถือครองร่วมกันหลายฝ่าย) หรือไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าองค์กรหรือบุคคลใดเป็นผู้รับผลประโยชน์ทางการเงินหรือการควบคุมในกิจการ

	อิทธิพลของบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันไม่ชัดเจน เช่น มีการทำรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันผ่านเครือข่ายความสัมพันธ์หรือโครงสร้างหลายแห่งที่ซับซ้อน ซึ่งทำให้ยากต่อการประเมินอิทธิพลหรือผลกระทบ
ลักษณะของหน่วยงานการเงิน	
กิจการมีหน่วยงานการเงินแบบรวมศูนย์ ซึ่งรวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรายงานทางการเงินเป็นแบบรวมศูนย์ด้วย มีพนักงานจำนวนน้อยที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการรายงานทางการเงิน (เช่น 5 คนหรือน้อยกว่า)	
	หน่วยงานการเงินของกิจการดำเนินการตั้งแต่เริ่มต้น อนุมัติ บันทึก ประมวลผล และรายงานธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบการเงิน ในสถานที่เดียว
	กิจการใช้บริการจากองค์กรภายนอก (Service Organization) เพื่อประมวลผลธุรกรรมที่เรียบง่ายและไม่ซับซ้อน เช่น บริการประมวลผลเงินเดือน
	หน่วยงานการเงินของกิจการไม่ได้รวมศูนย์ เช่น กิจกรรมด้านบัญชีและการรายงานทางการเงินถูกแยกดำเนินการในหลายสถานที่
	กิจการมีศูนย์บริการร่วม (Shared Service Center) ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของกิจการเอง หรือเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มบริษัทของกิจการ เพื่อรวมศูนย์กิจกรรมหรือกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการรายงานทางการเงิน
เทคโนโลยีสารสนเทศของกิจการ	
สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีสารสนเทศของกิจการ (ซึ่งรวมถึงระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศ และกระบวนการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ) มีลักษณะที่ตรงไปตรงมา กิจการใช้ซอฟต์แวร์เชิงพาณิชย์และไม่สามารถทำการเปลี่ยนแปลงโปรแกรมใดๆ เองได้ นอกจากการตั้งค่าซอฟต์แวร์เหล่านั้น (เช่น ผังบัญชี พารามิเตอร์สำหรับการรายงาน หรือเกณฑ์ต่างๆ) การเข้าถึงซอฟต์แวร์เพื่อตั้งค่าต่างๆ มักจะถูกจำกัดไว้สำหรับบุคคลที่ได้รับมอบหมายเพียงหนึ่งหรือสองคน กิจการจำเป็นต้องมีการควบคุมทั่วไปของเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นทางการเพียงเล็กน้อยเมื่อพิจารณาถึงสถานการณ์ของกิจการ	
	ลักษณะของแอปพลิเคชันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ไอที) และโครงสร้างพื้นฐานด้านไอทีที่รองรับ มีความเรียบง่ายและไม่ซับซ้อน เช่น ใช้ระบบขนาดเล็ก เป็นเพียงคอมพิวเตอร์พกพา (laptop) หรือระบบแบบ client server-based solution

	โครงสร้างองค์กรด้านไอทีมีความตรงไปตรงมา ไม่ซับซ้อน ตัวอย่างเช่น องค์กรอาจไม่มีบุคลากรด้านไอทีโดยเฉพาะ โดยอาจใช้พนักงานคนหนึ่งที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในลักษณะผู้ดูแลระบบ (administrator) โดยหน้าที่หลักอาจเป็นเพียงการกำหนดหรืออนุญาตสิทธิ์การเข้าถึงระบบให้พนักงาน หรือการติดตั้งหรืออัปเดตระบบที่ได้รับจากผู้จำหน่ายซอฟต์แวร์
	ปริมาณและความซับซ้อนของข้อมูลดิจิทัลที่ระบบต้องประมวลผลมีน้อย และข้อมูลง่ายต่อการตรวจสอบข้อมูลได้ด้วยมือ
	ผู้บริหารอาจใช้รายงานที่สร้างจากระบบในการประมวลผลข้อมูล แต่ไม่ได้พึ่งพารายงานเหล่านั้นโดยตรง แต่ผู้บริหารจะกระตือรือร้นไปยังเอกสารต้นฉบับ และตรวจสอบการคำนวณในรายงานอีกครั้ง
	โครงสร้างองค์กรด้านไอทีมีแผนกไอทีเป็นการเฉพาะแผนกหนึ่งหรือหลายแผนกที่มีกระบวนการทำงานที่ชัดเจนเป็นรูปแบบ สามารถพัฒนาและปฏิบัติการเปลี่ยนแปลงโปรแกรม บริหารจัดการสิทธิ์การเข้าถึงระบบ และมีบุคลากรที่มีทักษะด้านการพัฒนาซอฟต์แวร์และทักษะด้านการดูแลและบำรุงรักษาสภาพแวดล้อมของไอที หรืออาจเป็นกิจการที่เลือกใช้ผู้ให้บริการภายในหรือภายนอก เพื่อบริหารจัดการบางส่วนของสภาพแวดล้อมของไอที หรือบางกระบวนการด้านไอทีภายในสภาพแวดล้อมของไอทีของกิจการ เพื่อให้บรรลุความต้องการด้านไอทีของกิจการตามลักษณะและขอบเขตของกิจกรรมทางธุรกิจ รวมทั้งธุรกรรมและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง
	กิจการมีระบบไอทีหลายระบบและหลายแอปพลิเคชันที่ต้องส่งข้อมูลระหว่างกันจากระบบไอที/แอปพลิเคชันหนึ่งไปยังระบบไอที/แอปพลิเคชันอีกอันหนึ่ง ผ่านการเชื่อมต่อข้อมูล (Interface) ที่ซับซ้อน
	สภาพแวดล้อมด้านไอทีของกิจการมีระบบไอทีหรือแอปพลิเคชันไอทีที่ถูกปรับแต่งเพื่อใช้สำหรับเฉพาะกิจการอย่างมาก หรือมีการเชื่อมโยงกันอย่างซับซ้อนมาก ซึ่งรวมถึงกระบวนการรายงานทางการเงินหรือแอปพลิเคชันที่อาจเชื่อมรวมกันกับแอปพลิเคชันอื่น ๆ (เช่น ระบบ ERP)
	กิจการมีข้อมูลในปริมาณมาก โดยข้อมูลนั้นเกิดจากเงื่อนไขทางกฎหมายหรือทางสัญญาที่ซับซ้อน หรือข้อมูลถูกจัดเก็บไว้ในคลังข้อมูลหรือไว้กับผู้ให้บริการภายนอก
	ผู้บริหารพึ่งพามากกับรายงานที่สร้างจากระบบที่มีความซับซ้อนเพื่อใช้ในการควบคุม

การใช้แม่บทการรายงานทางการเงินและประมาณการทางบัญชี

กิจการมีบัญชีหรือการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินเพียงไม่กี่รายการที่จำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจที่มีนัยสำคัญของผู้บริหารในการนำข้อกำหนดของแม่บทการรายงานทางการเงินไปใช้

โดยทั่วไป งบการเงินของกิจการจะไม่มีประมาณการทางบัญชีซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้วิธีการประมาณ แบบจำลอง ข้อสมมติ หรือข้อมูลที่มีความซับซ้อน

ประมาณการทางบัญชีต่าง ๆ มีลักษณะหลากหลาย และแต่ละรายการมีระดับความไม่แน่นอนในการประมาณการแตกต่างกัน ซึ่งทำให้มีความเสี่ยงที่จะไม่สามารถวัดมูลค่าได้อย่างแม่นยำ

งบการเงินสำหรับกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย โดยทั่วไปจะไม่ค่อยมีประมาณการทางบัญชีที่ต้องใช้วิธีการหรือแบบจำลอง ข้อสมมติ หรือข้อมูลที่ซับซ้อน แต่โดยทั่วไปประมาณการทางบัญชีของกิจการเหล่านี้มักเป็นเรื่องตรงไปตรงมาและมีระดับความไม่แน่นอน ความซับซ้อน และการใช้ความเห็นส่วนบุคคลที่ต่ำกว่า

อย่างไรก็ดี การมีประมาณการทางบัญชีที่มีความซับซ้อนสูงเพียงหนึ่งรายการ หรือเพียงไม่กี่รายการไม่ได้สะท้อนว่ากิจการโดยรวมมีความซับซ้อนสูงเสมอไป ดังนั้น จึงใช้คำว่า “โดยทั่วไป” ในการอธิบายคุณลักษณะเชิงคุณภาพ เพื่อเน้นว่าการพิจารณาไม่ได้มุ่งไปที่กรณีเฉพาะหรือกรณีที่เกิดขึ้นครั้งเดียว

นอกจากนี้ ระหว่างการตรวจสอบ อาจเกิดประมาณการทางบัญชีที่มีความซับซ้อนมากขึ้นได้ อันเนื่องมาจากเหตุการณ์ สถานการณ์ หรือธุรกรรมที่ไม่คาดคิดมาก่อน (นั่นคือ เมื่อผู้สอบบัญชีได้รับข้อมูลใหม่ระหว่างการตรวจสอบ) การไม่มุ่งเน้นหรือให้ความสำคัญกับประมาณการทางบัญชีที่เกิดขึ้นเป็นกรณีพิเศษหรือเกิดขึ้นครั้งเดียว ทำให้ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนการใช้มาตรฐานการสอบบัญชีโดยอัตโนมัติ เพียงเพราะความซับซ้อนเฉพาะของประมาณการที่เกิดขึ้นระหว่างการตรวจสอบ แต่ทั้งนี้ ผู้สอบบัญชียังจำเป็นต้องพิจารณาอยู่เสมอว่ากิจการยังคงเป็นกิจการที่มีความซับซ้อนน้อยหรือไม่ และในบางสถานการณ์ การใช้ TSA for LCE อาจไม่เหมาะสมไม่ว่าจะมีประมาณการที่ซับซ้อนเพียงรายการเดียว หรือมีเพียงไม่กี่รายการก็ตาม

ในการพิจารณาความซับซ้อนของประมาณการทางบัญชีว่า เมื่อตัดสินว่า TSA for LCE เหมาะสมที่จะนำมาใช้หรือไม่ การที่ผู้สอบบัญชีต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี ไม่ได้หมายความว่าโดยอัตโนมัติว่าประมาณการนั้นมีความซับซ้อนสูง สิ่งที่ใช้ตัดสินความซับซ้อนจริง ๆ คือ ลักษณะและสถานการณ์แวดล้อมของประมาณการทางบัญชีนั่นเอง ลักษณะตามธรรมชาติของเรื่องนั้น ไม่ใช่เพียงแค่จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญ

ประมาณการมีข้อสมมติจำนวนน้อยซึ่งเป็นข้อสมมติที่ผู้สอบบัญชีสามารถหาหลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอได้โดยไม่ยุ่งยาก รวมทั้งเป็นประมาณการที่ตรงประเด็นและสามารถหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ง่าย ตัวอย่างเช่น ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญคำนวณโดยใช้อัตราการประมาณการหนี้สูญ นำไปคูณกับยอดลูกหนี้ตามช่วงอายุหนี้ ซึ่งอัตราประมาณการหนี้สูญนี้มีหลักฐานสนับสนุนได้จากประสบการณ์หนี้สูญจริงในอดีต (actual loss experience)

ประมาณการทางบัญชีสำหรับมูลค่ายุติธรรมที่อ้างอิงจากราคาที่ประกาศในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินชนิดเดียวกัน ข้อมูลราคาลักษณะนี้เป็นข้อมูลที่เข้าถึงได้ทันที และ

	สามารถสังเกตได้โดยตรง ตัวอย่างเช่น มาตรฐานการรายงานทางการเงินอ้างอิงถึงข้อมูลราคา ดังกล่าวว่าเป็นข้อมูลระดับ 1 ซึ่งเป็นหลักฐานที่ให้น่าเชื่อถือสูงที่สุดในการวัดมูลค่ายุติธรรม
—	ประมาณการทางบัญชีสำหรับมูลค่ายุติธรรมที่ไม่ได้ใช้ราคาที่ประกาศในตลาดโดยตรง แต่ใช้ ข้อมูลอื่นที่สามารถสังเกตได้สำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้น ไม่ว่าจะเป็ข้อมูลที่สังเกตได้โดยตรง หรือโดยอ้อม (เช่น ที่เรียกว่า ข้อมูลระดับ 2 ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน) ประมาณการ ลักษณะนี้อาจมีระดับของการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ความไม่แน่นอนในการประมาณการ และ ความซับซ้อนแตกต่างกันไป ดังนั้น ต้องพิจารณาสถานการณ์แวดล้อมเฉพาะของแต่ละกรณี รวมทั้งลักษณะตามตัวอย่างอื่น ๆ ที่นำเสนอด้านล่าง เพื่อพิจารณาว่าประมาณการนั้นเหมาะสม หรือไม่ที่จะเกี่ยวข้องกับกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย (หรือ).
	ประมาณการทางบัญชีสำหรับมูลค่ายุติธรรมที่ใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้จากตลาดโดยตรงใน การวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์หรือหนี้สิน ตัวอย่างเช่น ข้อมูลนำเข้าที่กิจการพัฒนาขึ้นเอง โดยใช้ข้อมูลที่ดีที่สุดเท่าที่มีอยู่ในสถานการณ์นั้น (ซึ่งรวมถึงข้อมูลภายในของกิจการ) และที่เป็น ข้อมูลที่สะท้อนข้อสมมติที่ผู้เข้าร่วมตลาดจะใช้ในการกำหนดราคาสินทรัพย์หรือหนี้สิน ซึ่งรวมถึง ข้อสมมติเกี่ยวกับความเสี่ยง ภายใต้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ข้อมูลลักษณะนี้เรียกว่า ข้อมูลระดับ 3
	ประมาณการทางบัญชี (หนึ่งรายการหรือหลายรายการ) เป็นประมาณที่ทราบกันว่าเกี่ยวข้องกับ ธุรกรรมที่ซับซ้อน หรือเกี่ยวข้องกับรายการบันทึกบัญชีที่ต้องใช้ความเห็นส่วนบุคคลของผู้บริหาร ในระดับสูง การคำนวณที่ซับซ้อน หรือการใช้แบบจำลองที่ซับซ้อน
	เครื่องมือทางการเงินที่ซับซ้อน เช่น อนุพันธ์ หรือสินทรัพย์หรือหนี้สินทางการเงินที่มีอนุพันธ์แฝง (เช่น หุ่นกู้แปลงสภาพ เงินให้กู้ยืมที่จ่ายดอกเบี้ยที่ผูกกับกำไรของกิจการ) เนื่องจากมาตรฐาน การรายงานทางการเงินที่ใช้มีความซับซ้อนในเกณฑ์การรับรู้ เกณฑ์การวัดมูลค่า หรือข้อกำหนด ในการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล
	เกณฑ์การวัดมูลค่าที่กำหนดโดยแม่บทการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้อง ทำให้จำเป็นต้องใช้ วิธีการวัดมูลค่าที่ซับซ้อน ซึ่งต้องใช้ข้อมูลหรือข้อสมมติในอดีตและที่คาดการณ์ในอนาคตจาก หลายแหล่ง และข้อมูลและข้อสมมติเหล่านั้นมีความเชื่อมโยงกันหลายชั้นหรือจำเป็นต้องใช้ ระยะเวลาคาดการณ์ที่ยาวนาน
	ความซับซ้อนของแบบจำลอง ซึ่งเห็นได้จากระดับที่จำเป็นต้องใช้แนวคิดหรือเทคนิคการประเมิน มูลค่าที่อิงกับน่าจะเป็น (probability-based valuation) หรือใช้เทคนิคการจำลอง สถานการณ์ (simulation techniques) เพื่อคาดการณ์ผลลัพธ์ในอนาคตที่ไม่แน่นอนหรือ พฤติกรรมสมมติที่อาจเกิดขึ้น
	ความยากลำบากในการนำวิธีการประเมินมูลค่าไปใช้ เนื่องจากการที่ต้องพิจารณาปัจจัยในการ ประเมินมูลค่าจำนวนมากซึ่งปัจจัยเหล่านั้นมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันหลายชั้น; การใช้ชุดข้อมูล หลายชุด; ข้อมูลจากหลายแหล่ง; การคำนวณซ้ำหลายรอบ; หรือการคำนวณที่ต้องอาศัยการใช้ แนวคิดทางคณิตศาสตร์หรือสถิติขั้นสูงที่ซับซ้อน

	ข้อมูลที่น่ามาใช้มีความยากต่อการทำความเข้าใจ ตัวอย่างเช่น ข้อมูลนั้นต้องอาศัยความเข้าใจในแนวคิดที่มีความซับซ้อนทางเทคนิคเกี่ยวกับธุรกิจหรือทางกฎหมาย หรือเกี่ยวข้องกับเงื่อนไขตามสัญญาที่ซับซ้อน
โครงสร้างและกิจกรรมของกลุ่มกิจการ	
กลุ่มกิจการมีกิจการหรือหน่วยธุรกิจจำนวนน้อย (เช่น 5 กิจการหรือหน่วยธุรกิจ หรือน้อยกว่า) กิจการหรือหน่วยธุรกิจภายในกลุ่มกิจการดำเนินงานในประเทศที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น มีกฎหมายหรือข้อบังคับ และแนวปฏิบัติทางธุรกิจที่คล้ายคลึงกัน	
	กิจการมีหน่วยธุรกิจ 2 หน่วย ได้แก่ หน่วยผลิตและหน่วยจัดส่งสินค้า แต่บุคคลคนเดียวกันบริหารและควบคุมดูแลทั้ง 2 หน่วยนั้น
	กลุ่มกิจการประกอบด้วยนิติบุคคลไม่กี่แห่ง แม้จะอยู่ในพื้นที่ที่ใช้ภาษาต่างกัน แต่มีลักษณะอื่น ๆ ที่คล้ายกัน
	บริษัทแม่ตั้งอยู่ในประเทศไทยและมีบริษัทย่อยที่บริษัทถือหุ้นทั้งหมดแห่งหนึ่งตั้งอยู่ในยุโรป ซึ่งมีแนวทางการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน
	โครงสร้างของกลุ่มกิจการประกอบด้วยบริษัทย่อย กิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมร่วมกัน และส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม หลายระดับ
การเข้าถึงสารสนเทศหรือบุคคล	
ผู้บริหารของกลุ่มกิจการสามารถให้กลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบเข้าถึงข้อมูลและเข้าถึงบุคคลต่าง ๆ ภายในกลุ่มกิจการอย่างไม่ถูกจำกัด ตามที่ผู้สอบบัญชีของกลุ่มกิจการพิจารณาว่าจำเป็น	
	กลุ่มกิจการมีเงินลงทุนที่เป็นส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในกิจการหนึ่ง ซึ่งบันทึกบัญชีโดยใช้วิธีส่วนได้เสีย และไม่มีข้อจำกัดใด ๆ สำหรับผู้สอบบัญชีของกลุ่มกิจการในการเข้าถึงข้อมูลจากผู้บริหารของกิจการนั้น กล่าวคือ ผู้บริหารของกลุ่มกิจการสามารถช่วยอำนวยความสะดวกให้เข้าถึงผู้บริหารของกิจการภายในกลุ่มได้
	การเข้าถึงข้อมูลหรือบุคคลในกิจการภายในกลุ่มแห่งหนึ่งถูกจำกัดโดยผู้บริหารของกิจการกฎหมาย ข้อบังคับ หรือเงื่อนไขอื่น ๆ เช่น สงคราม ความไม่สงบ หรือการระบาดของโรค
	กลุ่มกิจการมีเงินลงทุนที่เป็นส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในกิจการหนึ่ง ซึ่งบันทึกบัญชีโดยใช้วิธีส่วนได้เสีย และมีข้อจำกัดสำหรับผู้สอบบัญชีของกลุ่มกิจการในการเข้าถึงข้อมูลของผู้บริหารของกิจการนั้น (กล่าวคือ ผู้บริหารของกลุ่มกิจการไม่สามารถช่วยอำนวยความสะดวกให้เข้าถึงผู้บริหารของกิจการภายในกลุ่มได้) แม้ว่าจะมีข้อมูลสาธารณะ เช่น งบการเงินที่ผ่านการตรวจสอบแล้วของกิจการนั้นก็ตาม

กระบวนการจัดทำงบการเงินรวม	
กลุ่มกิจการมีกระบวนการจัดทำงบการเงินรวมที่ไม่ซับซ้อน เช่น - รายการปรับปรุงระหว่างบริษัทหรือรายการปรับปรุงอื่นเพื่อจัดทำงบการเงินรวมไม่มีความซับซ้อน - ข้อมูลทางการเงินของกิจการหรือหน่วยธุรกิจทั้งหมดจัดทำขึ้นตามนโยบายการบัญชีที่คล้ายคลึงกับที่ใช้กับงบการเงินของกลุ่มกิจการ และ - กิจการหรือหน่วยธุรกิจทั้งหมดมีวันสิ้นรอบระยะเวลาการรายงานทางการเงินเดียวกันกับที่ใช้สำหรับการรายงานทางการเงินของกลุ่มกิจการ	
	รายการและยอดคงเหลือระหว่างบริษัทในกลุ่มสามารถระบุและปรับปรุงได้ง่ายในกระบวนการจัดทำงบการเงินรวม
	ความแตกต่างของนโยบายบัญชีของกิจการหรือหน่วยงานภายในกลุ่มสามารถระบุและปรับให้สอดคล้องกันได้โดยง่าย
	กระบวนการจัดทำงบการเงินรวมต้องมีการปรับปรุงหรือจัดประเภทใหม่ของรายการในงบการเงินรวม ซึ่งไม่ได้ผ่านระบบงานด้านไอทีปกติและอาจไม่อยู่ภายใต้การควบคุมภายในแบบเดียวกับข้อมูลทางการเงินอื่นๆ

โดย คณะอนุกรรมการมาตรฐานการสอบบัญชีและวิธีการตรวจสอบ

ภายใต้คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการสอบบัญชี สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข้อควมลิขสิทธิ์

คำถามที่พบบ่อย (FAQ) ของมาตรฐานการสอบบัญชีสำหรับการตรวจสอบงบการเงินของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย (TSA for LCE) เรียบเรียงจาก ISA for LCE Authority of the Standard Supplemental Guidance ที่เผยแพร่ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2567 โดย International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) ของ International Federation of Accountants (IFAC) และได้แปลเป็นภาษาไทยโดยได้รับอนุญาตจาก IFAC คำแปลนี้ได้รับการดัดแปลงโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2569 ข้อความที่ได้รับอนุมัติของสิ่งพิมพ์ IFAC ทั้งหมดนั้นจัดพิมพ์โดย IFAC เป็นภาษาอังกฤษ IFAC ไม่รับผิดชอบต่อความถูกต้องและครบถ้วนของการแปล หรือต่อการกระทำใดๆ ที่อาจตามมาจากผลดังกล่าว

ข้อความภาษาอังกฤษของ ISA for LCE Authority of the Standard Supplemental Guidance © 2024 สงวนลิขสิทธิ์โดย International Federation of Accountants (IFAC)

ข้อความภาษาไทยของ คำถามที่พบบ่อย (FAQ) ของมาตรฐานการสอบบัญชีสำหรับการตรวจสอบงบการเงินของกิจการที่มีความซับซ้อนน้อย (TSA for LCE) © 2026 สงวนลิขสิทธิ์โดย International Federation of Accountants (IFAC)

ต้นฉบับ: ISA for LCE Authority of the Standard Supplemental Guidance, August 2024

ติดต่อ Permissions@ifac.org เพื่อขออนุญาตทำซ้ำ ครอบครองหรือเป็นสื่อ หรือใช้เอกสารฉบับนี้ในลักษณะอื่นที่คล้ายคลึงกัน